

MAKSUT JA MAKSUTTOMUUS

28.1.2022 klo 9 - 10.30

Teams

ALUEELLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ
LAHTI

Ohjelma ja aikataulu

- Klo 9.00 Tervetuloa etäkahveille
- Klo 9.05 Johdanto tilaisuuteen
- Klo 9.15 Joki-kirjastokimpan synty ja myöhästymismaksuista luopuminen, Tuulevi Borén
- Klo 9.45 Kysymykset ja keskustelua

Mistä on kyse?

Laki yleisistä kirjastoista

§12 Maksuttomuus ja maksut

- Yleisen kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta on maksutonta.
- Kunta voi periä myöhässä palautetuista aineistoista, varatun aineiston noutamatta jättämisestä ja muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista yleisen kirjaston suoritteista kohtuullisen, enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää vastaavan maksun.

NYPL luopui myöhästymismaksuista 5.10.2021

“Research shows that fines are not effective in ensuring book returns—New Yorkers are quite reliable and responsible, clearly respecting our collections and the need for them to be available for others to borrow. But, unfortunately, fines are quite effective at preventing our most vulnerable communities from using our branches, services, and books. That is the antithesis of our mission to make knowledge and opportunity accessible to all, and needed to change. As New York grapples with the inequities laid bare by the pandemic, it is all the more urgent that we ensure the public library is open and freely available to all.”

—Tony Marx, President, The New York Public Library

NYPL luopui myöhästymismaksuista 5.10.2021

- Aivan kaikista maksuista ei kuitenkaan luovuttu
- Uusimismaksu 30 päivää myöhässä olevasta aineistosta
- Maksu poistetaan, jos aineisto palautetaan 90 päivän kuluessa
- Fyysisten aineistojen lainauskielto astuu voimaan, jos tilillä on yli 100 dollaria uusimismaksuja

Yle uutisoi asiasta Suomessa 6.10.2021

- Helsingissä kirjaston saadun palautteen perusteella maksuista ei ole ollut kovin suurta haittaa asiakkaille
- Aineiston kierto saattaisi hidastua ainakin hetkellisesti ja varausjonot pidentyä

New Yorkin pääkirjasto armahti asiakkaiden myöhästymismaksut eikä peri niitä enää jatkossakaan – myös Helsinki harkinnut samaa

Helsingin kirjastopalvelujen johtajan mielestä myöhästymismaksujen poistaminen saattaisi hidastaa aineiston kiertoa asiakkaalta toiselle.

[Linkki Ylen uutiseen](#)

Helsingin sanomat 20.10.2021

- Ruotsissa poistettiin myöhästymismaksut paikoin pandemian alussa, mutta palautettiin käyttöön taas myöhemmin
- Helmet-kirjastoissa on pohdittu lainojen automaattiseen uusimiseen siirtymistä, näin tehtiin pandemian alussa

Kirjastot poistavat myöhästymismaksuja tehottomina
Yhdysvalloissa, Ruotsissa harkitaan samaa – ”Askel kohti oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa”

Helmetin johtoryhmässä on käyty ajoittain keskustelua myöhästymismaksujen poistamisesta, kertoo Helsingin kirjastopalvelujen johtaja Katri Vääntinen.

[Linkki Helsingin sanomien uutiseen](#)

Aamulehti 26.10.2021

- Tampereella myöhästymismaksuista kertyvä summa on merkittävä osa kirjaston budjettia
- Kirjaston käyttökynnyksen madaltamista edistäviä toimia mietitään kuitenkin jatkuvasti

Tampereen kaupunginkirjastoissa myöhästymismaksuja kertyy niin paljon, että ilman niitä toiminta vaarantuisi

Tampereella halutaan kuitenkin saada myös lainauskieltoon joutuneet asiakkaat uudelleen kirjastopalveluiden pariin.

[Linkki Aamulehden uutiseen](#)

Kirjastossa tavataan 28.10.2021

JOKI-KIRJASTOT EDELLÄKÄVIJÖITÄ MYÖHÄSTYMISMAKSUJEN POISTAJINA

Asiakkailta perittävät myöhästymismaksut, kansankielellä sakot, istuvat sitkeästi kirjastojen käytänteissä, vaikka kirjastolain henki ohjaa vahvasti maksuttomiin palveluihin. Kirjastoissa pelätään, että aineisto ei kierrä tehokkaasti, ellei asiakkaalle ole luvassa keppiä ja maksuja myöhästymisestä. Onko todella näin?

[Linkki Kirjastossa tavataan -sivuston artikkeliin](#)

Ohjelma ja aikataulu

- Klo 9.00 Tervetuloa etäkahveille
- Klo 9.05 Johdanto tilaisuuteen
- **Klo 9.15 Joki-kirjastokimpan synty ja myöhästymismaksuista luopuminen, Tuulevi Borén**
- Klo 9.45 Kysymykset ja keskustelua

Ohjelma ja aikataulu

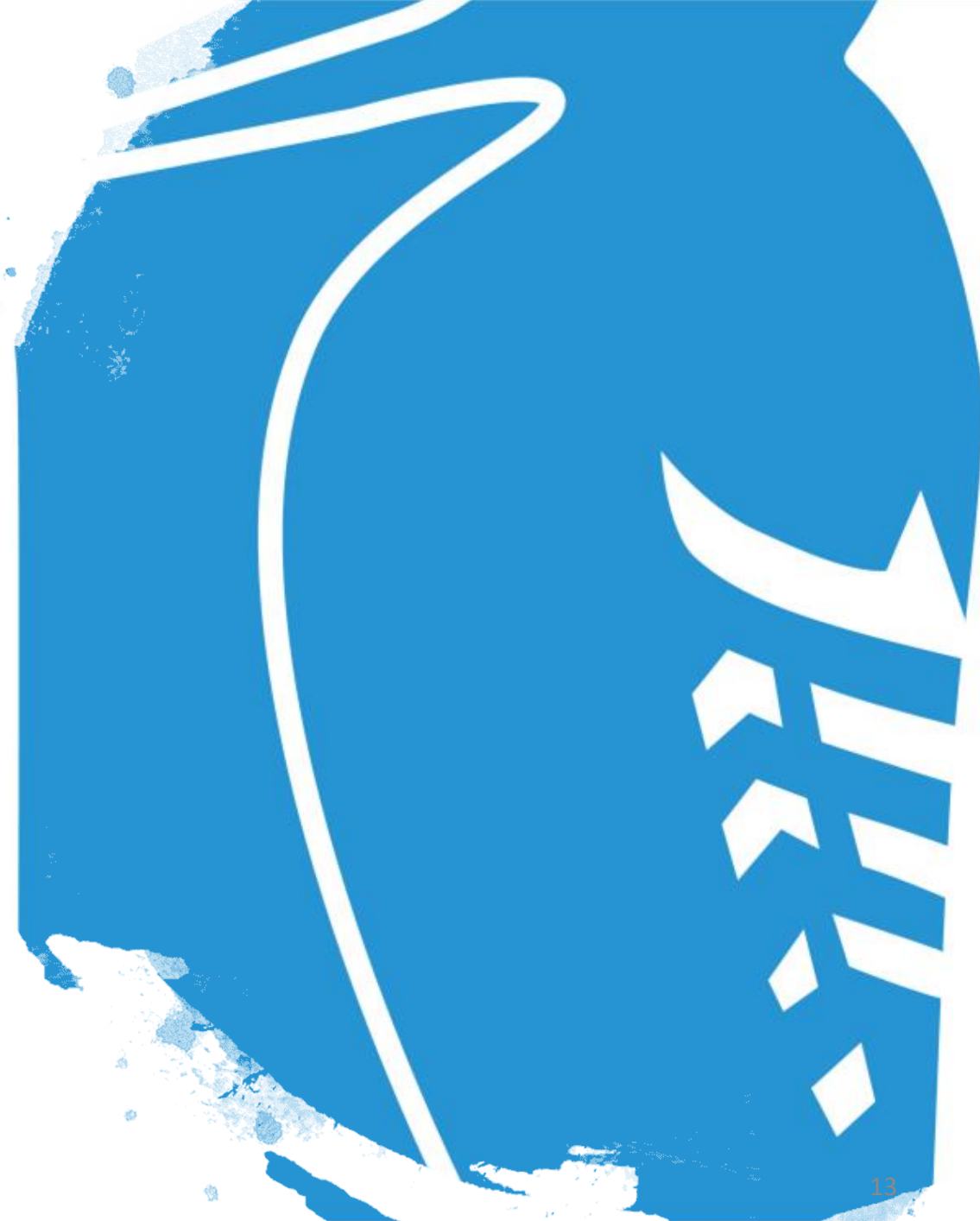
- Klo 9.00 Tervetuloa etäkahveille
- Klo 9.05 Johdanto tilaisuuteen
- Klo 9.15 Joki-kirjastokimpan synty ja myöhästymismaksuista luopuminen, Tuulevi Borén
- **Klo 9.45 Kysymykset ja keskustelua**

Keskustelu

Keskustellaan hetki pienryhmissä. 😊

- Kuka olet ja missä kirjastossa työskentelet?
- Millaisia kokemuksia sinulla on myöhästymismaksujen haitoista tai hyödyistä?
- Mitä tapahtuisi, jos kirjastosi luopuisi myöhästymismaksuista nyt?
- Mitä muuta kirjastosi voisi tehdä kirjaston käytön kynnyksen madaltamiseksi?

Koonti

- Kuka haluaisi aloittaa? 😊

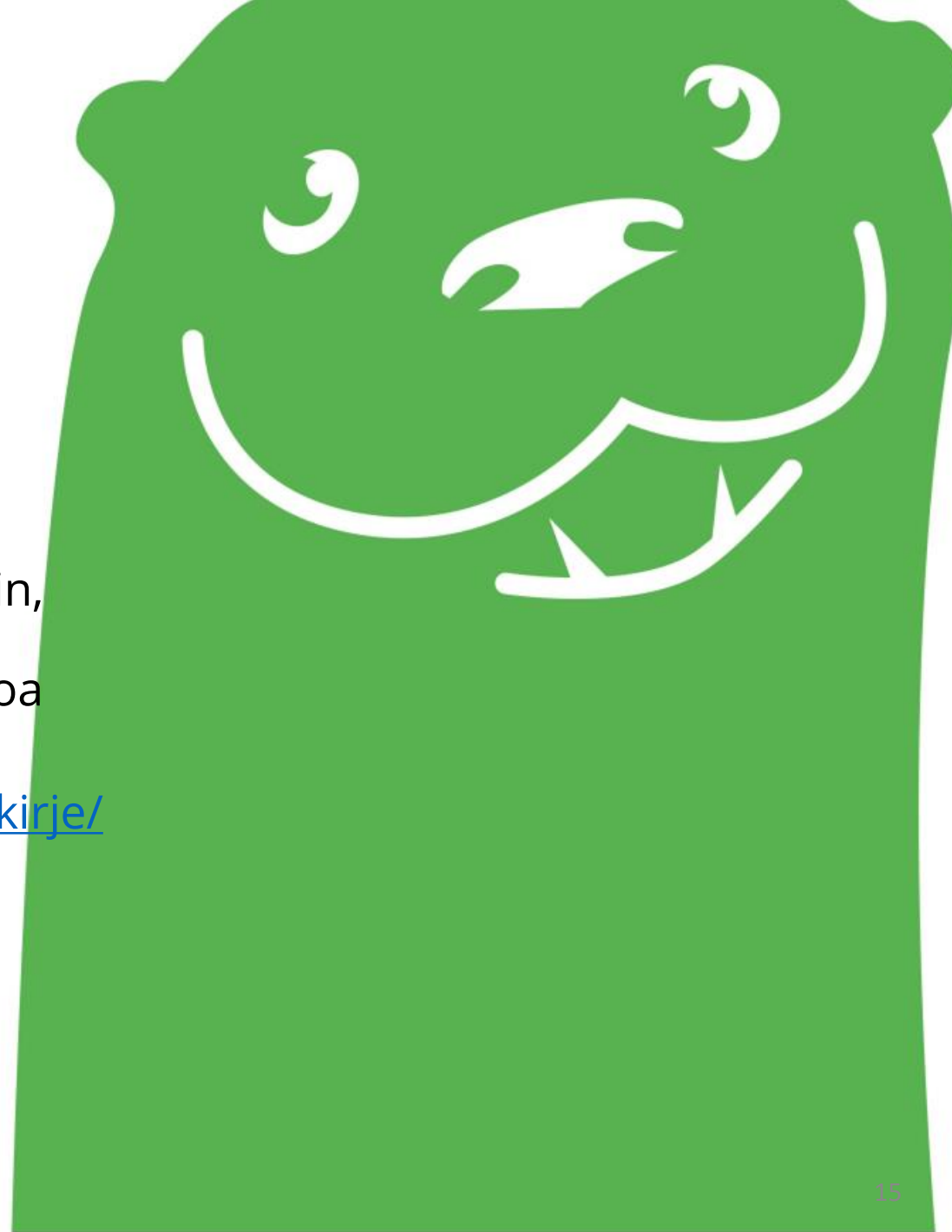

Kiitos!

- <https://lahdenake.fi/>
Verkkosivuiltamme löydät koulutuskalenterin, menneiden koulutusten materiaalit sekä kuulumisia kehittämisalueelta ja muuta tietoa AKE-toiminnasta.
- <https://lahdenake.fi/yhteystiedot/tilaa-utiskirje/>
Muista tilata myös kerran kuussa ilmestyvä uutiskirjeemme!

@lahdenake #lahenake

Yhteystiedot

- Hanna Pitkänen
kirjastopalvelukoordinaattori
hanna.pitkanen2@lahti.fi
044 482 6071
- Hanna Huovinen
sisältökoordinaattori
hanna.huovinen@lahti.fi
044 482 6154
- Pasi Kangas
mediakasvatuskoordinaattori
pasi.kangas@lahti.fi
044 482 6153

